

PERSOONLIKHEIDSTYLE BY EREDIENSGANGERS

**'n Prakties-teologiese ondersoek na die
uitdagings wat aan die liturg gestel word om
erediensgangers van alle MBTI®
persoonlikheidstyle effektief in
eredienste te kan aanspreek**

deur

CORNELIUS STEPHANUS STEYN

voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad

Philosophiae Doctor

in die

Fakulteit Teologie

Departement Praktiese Teologie

Universiteit van Pretoria

Studieleier: Prof CJA Vos

Mede-studieleier: Prof HJC Pieterse

April 2008

Opedra in erkenning aan

Elize - my liefste vrou tjie wat steeds saam met my die balans en rykdom in ons persoonlikheidsstyle soek, vind en geniet!

Marena, Henro en Elané - ons drie unieke en pragtige kinders, elkeen met 'n outentieke, kosbare en merkwaardige persoonlikheid.

Hennie Steyn, Hannes Boshoff en Deon Mocke, my oorlede pa, -skoonpa en -vriend, wie se karaktervolle persoonlikhede, voorbeeld en wysheid as mentors in my lewe, my steeds stuur en aanspoor.

Betsie de Wet en Marie Boshoff, my moeder en skoonmoeder wat my en my vrou met julle persoonlikhede geslyp het (en nog steeds slyp)!

Ester, Gerhard en Henco, my suster en broers wat my prakties van kleins af die wonder en dinamika van verskillende persoonlikhede laat besef én beleef het.

Johannes Scholtz en Ernest Horn, my geestelike mentors en kollegas vir die afgelope sewentien jaar, uit wie se persoonlikhede, toewyding en voorbeeld ek baie geleer het en julle ook (hopelik) uit myne!

Marius Brits - my jeugvriend - mag ons mekaar se uiteenlopende persoonlikhede aanvaar en slyp tot die dag van ons dood!

Avé, Luitha, Gustav, Mary, Grace, Johannes, Michael, Rosalina en Piet wat saam die beste personeel uitmaak wat 'n mens (of gemeente) ooit kan droom om te hê.

Oom Hennie Pieterse en prof Cas Vos vir julle leiding, begeleiding, geduld en motivering. Dit was 'n voorreg om onder julle te kon studeer!

Betsie de Wet en Eddie van den Berg vir julle intensiewe proeflees, fynkam, korreksies, voorstelle, tegniese versorging, motivering, goeie insette en tyd!

Tiaan, Cobus, Annelie en al die ander teologiese studente wat alreeds in ons kerk en in die koninkryk 'n pertinente en opbouende stempel deur julle persoonlikhede afgedruk het en nog gaan afdruk.

Jopie van Rooyen & Vennote wat in RSA saam met Consulting Psychologists Press (CPP) verantwoordelikheid aanvaar vir die verspreiding/bevordering van die MBTI®.

René de Klerk en die *Universiteit van Pretoria* wat finansiële bygedra het.

Tienie Briel en Rina Roos vir hulle professionele dienswerk wat hulle aan my, aan die Universiteit van Pretoria en aan honderde ander studente gelewer het.

Elke lidmaat en leier van die Ned. Geref. Gemeente Wonderboom en almal wat saam met ons deel is van die kerk van Jesus Christus op aarde.

Almal wat ek dalk uitgelaat het, met julle verskillende persoonlikhede...

God drie-enig wat elke mens met sy uniekheid, verskeidenheid en gemeenskaplikheid in sy almag en alwysheid na sy beeld gemaak het!

“Mag ons as lewende stene opgebou word tot ’n geestelike huis wat saam ’n heilige priesterdom vorm wat geestelike offers bring wat deur Jesus Christus vir God welgevallig is!” (1 Petrus 2:5 NAV)

Henry Murray (1938): *“Any human being is: in some respects like all other human beings; in some respects like some other human beings; in some respects like no other human being”*
(Shelley & Cohen 1986:65).

“Aan elkeen afsonderlik word ’n werking van die Gees gegee tot voordeel van almal... Maar al hierdie dinge is die werk van een en dieselfde Gees, wat aan elkeen afsonderlik ’n gawe uitdeel soos Hy wil” (1 Korintiërs 12:7&11 NAV).

“Everything psychic is relative. I cannot say, think or do anything that is not coloured by my particular way of seeing the world, which in turn is a manifestation of my typology. This psychological ‘rule’ is analogous to Einstein’s famous theory of relativity in physics, and equally as significant” (Sharp 1987:91).

PERSONALITY TYPES IN WORSHIPPERS

A practical-theological investigation of the
challenges a preacher face to address
worshippers of all MBTI® personality types
effectively in sermons

by

CORNELIUS STEPHANUS STEYN

Submitted in fulfilment of the
requirements for the degree

Philosophiae Doctor

in the

Faculty of Theology

Department of Practical Theology

University of Pretoria

Promoter: Prof CJA Vos

Co-promoter: Prof HJC Pieterse

April 2008

This thesis expresses a thorough conceptual and theoretical investigation of the liturgical challenges a liturgist (preacher) faces to address worshippers of all MBTI® (Myers-Briggs Type Indicator®) personality types effectively in public sermons. The investigation is focused on the conceptualizing of psychological factors and the effects thereof that need to be taken into account by liturgists in a public worship service. The scientific aim of the thesis is to give liturgists a theoretical grasp on the hermeneutical factors, liturgical demands and homiletical challenges that any preacher should calculate in addressing worshippers with different and often 'conflicting' personality types and needs in a public sermon.

I have chosen the Myers-Briggs Type Indicator® as psychometric instrument which consists out of sixteen unique and different personality types that are described in a four letter combination. This combination describes a person's preferred orientation to the world (extroversion or introversion), his/her preferred way of gathering information (sensing or intuition), his/her preferred way of decision making (thinking or feeling) and the preferred lifestyle he/she adopts (judging or perceiving). The MBTI® builds on the insights of the well-known Swiss psychiatrist Carl Gustav Jung, the father of analytical psychology as well as the efforts of the formidable mother and daughter combination, Isabel Myers and Katharine Briggs.

The reason for this choice is because the MBTI® proves to be the most distinctive and effective instrument for comprehensively addressing spirituality and type. On the one hand the MBTI® is 'friendly' and intelligible enough to be taken into account by any congregation and liturgist while on the other hand it is a thorough and comprehensive psychometric instrument with sound subjacent psychological and scientific principles. Jung distinguished two opposite energizing orientations to the world, extraversion and introversion and four mental functions, the two opposite ways of taking in information (sensing and intuition) and the two opposite ways of ordering (organizing) the information that's been taken in (thinking and feeling). In addition, Isabel Myers and Katharine Briggs added two preferred opposite lifestyles, an organized planned lifestyle (judging) and an adaptive spontaneous lifestyle (perceiving). Out of these combined distinctions the Myers-Briggs Type Indicator® was born.

The investigation is conveyed in two distinct phases namely a theoretical- and a conclusive phase. The thesis consists out of four parts. Part 1 (Chapters 1 and 2) covers the introduction, an explanation of the methodology and the preliminary description of the concepts in the title of the thesis and other relevant concepts for example 'liturgy'. The title of the thesis is: **Personality types in worshippers: A practical-theological investigation of the challenges a preacher faces to address worshippers of all MBTI® (Myers-Briggs Type Indicator®) personality types effectively in sermons.** A bilingual list of keywords is included at the beginning of the thesis to enhance continuous research and investigation.

Part 2 encompasses the rest of the theoretical phase of the investigation. It consists out of a theoretical exposition of practical-theological principles like hermeneutics and homiletics (Chapter 3), an explanation of three important hermeneutical exponents Gadamer, Habermas and Ricoeur (Chapter 4), other distinctive factors that should be taken into account by the liturgist in the construction and presentation of a worship service (Chapter 5), the discussion of personality and personality types (Chapter 6), the evaluation of several psychological and psychometric instruments that could contribute to the investigation (Chapter 7), the exposition of Jung's psychological model subjacent to the MBTI® (Chapter 8), an explanation of the theoretical foundation of the MBTI® (Chapter 9) and a comprehensive and extensive exposition of the sixteen distinctive MBTI® personality types (Chapter 10).

Part 3 of the thesis consists out of Chapters 11 and 12 and encompasses the conclusive phase of the investigation. The aim of the investigation was to foster appreciation and insight in the dynamics, interaction and co-operation of the MBTI® factors, -combinations and sixteen -personality types in worshippers, so that liturgists and congregations can plan the composition and presentation of worship services accordingly. It will help to lessen the communication hindrances in the presenting and accepting of the Gospel in a worship service. The following practical question is answered in Part 3: What knowledge and insight needs to be fostered within preachers, church councils and congregations in order to accommodate and utilize the needs and strengths of the different personality types so that effective communication of the Gospel can take place in die worship service, where all

personality types are potentially included? Preachers and congregations are helped to practically and liturgically address worshippers of all 16 MBTI® personality types.

In Chapter 11 general challenges and demands that a liturgist (preacher) faces to address worshippers of all the MBTI® personality types effectively in a public sermon, are addressed. Other determining factors like needs, expectations, theological-anthropological perspectives, spirituality, conflicting timeframes, different generations, stages of psychological- and faith development, selective moments, politics, relationships, social contexts, clothing, moods, language, culture, sexuality, gender roles and defence mechanisms are also calculated. The determining and role of personality types (in liturgist and worshippers) and the practical implications and challenges of distinct MBTI® factors and -combinations are addressed. The hermeneutical-, liturgical- and homiletical challenges and demands of the various factors are calculated. The chapter ends by calculating other practical demands and suggestions like different types of worship sermons, alternating worship services, the alternating of liturgical elements in one sermon and the developing of a specific and deliberate style and identity in a worship service.

In Chapter 12 the specific demands and challenges that the liturgist faces to effectively address worshippers of all sixteen MBTI® personality types in sermons, are addressed. Hermeneutical-, liturgical- and homiletical challenges and demands with regard to each of the sixteen MBTI® personality types are taken practically into account in a communicative theory of practice. Hermeneutical challenges helps liturgists to spiritually understand each personality type better. With regard to liturgical presentation and construction, the liturgical suggestions enhance the accommodation and involvement of every personality type in the public sermon. Homiletical proposals contribute to the effective preaching, heralding and receiving of the Gospel in the public worship service, so that worshippers of every personality style can be addressed in the public worship service. Other liturgists are invited to freely add their experience and insight in the practical application of the hermeneutical-, liturgical- and homiletical suggestions and proposals.

Part 4 concludes the thesis with a short summary and an extensive exposition of literature references in a Bibliography according to an adapted Harvard method.

Sleutelwoorde

Keywords

Erediens

Worship service

Erediensgangers

Worshippers

Gadamer

Gadamer

Habermas

Habermas

Hermeneutiek

Hermeneutics

Homiletiek

Homiletics

Jung

Jung

Liturg

Liturgist

Liturgiek

Liturgy

MBTI®

MBTI®

Myers en Briggs

Myers and Briggs

Myers-Briggs Type Indicator®

Myers-Briggs Type Indicator®

Persoonlikheid

Personality

Persoonlikheidstyle

Personality types

Prediking

Preaching

Ricoeur

Ricoeur

INHOUDSOPGAWE

Voorblad		i
Erkenning		ii
Aanhalings		iii
<i>Abstract</i>		iv
Sleutelwoorde	<i>Keywords</i>	viii
INHOUDSOPGAWE		ix

AFDELING 1		1
HOOFSTUK 1	INLEIDING EN METODOLOGIE	2
1.1	Keuse van die onderwerp	2
1.1.1	<i>Vorbereiding</i>	2
1.1.1.1	Voorlopige omskrywing	2
1.1.1.2	Aanleiding tot die ondersoek	3
1.1.1.3	Persoonlike motivering tot die ondersoek	4
1.1.1.4	Voorlopige afbakening van die onderwerp	5
1.1.1.5	Globale probleemstelling	5
1.1.1.6	Die bedoeling van die ondersoek	5
1.1.1.7	Plasing van die onderwerp binne die prakties-teologiese kader	6
1.1.1.8	Karakterisering van die ondersoek as 'n teoretiese konseptualisering	7
1.1.1.9	Versameling van beskikbare materiaal	8
1.1.1.10	Ortografie en verwysing	9
1.2	Formulering van die probleem, doelstelling en vraagstelling	9
1.2.1	<i>Probleemstelling</i>	9
1.2.2	<i>Doelstelling</i>	9
1.2.3	<i>Vraagstelling</i>	10
1.3	'n Nadere uitwerking van die ondersoek	10
1.3.1	<i>Inhoudelike uitwerking</i>	10
1.3.2	<i>Stappe in die ondersoek</i>	11
1.3.2.1	Teoretiese fase	11

1.3.2.2	Konkluderende fase	11
1.3.2.3	Relevansie	12
1.4	Beplanning van die ondersoek	12
1.4.1	<i>Opset en struktuur</i>	12
1.4.1.1	Afdeling 1	12
1.4.1.2	Afdeling 2	13
1.4.1.3	Afdeling 3	14
1.4.1.4	Afdeling 4	14
	HOOFSTUK 2 BEGRIPSOMSKRYWING	15
2.1	Inleiding	15
2.2	Persoonlikheidstyle	15
2.3	Erediensgangers	16
2.4	'n Prakties-teologiese ondersoek	18
2.4.1	<i>Prakties-teologiese ondersoek</i>	18
2.4.2	<i>Homiletiek</i>	19
2.4.2.1	Enkele definisies van homiletiek	20
2.4.2.2	Definiërende elemente van die homiletiek	22
2.4.2.2a	Openbaring (Die Woord van God)	23
2.4.2.2b	Die kerk as die plek van prediking	23
2.4.2.2c	Die Goddelike opdrag (tot prediking)	23
2.4.2.2d	Die spesiale bediening van die prediker	24
2.4.2.2e	Die gedagte aan prediking as dié van 'n voorlopige poging	24
2.4.2.2f	Die verhouding (verband) met die Skrif	25
2.4.2.2g	Die konsep van individuele spraak (taal)	25

2.4.2.2h	Die konsep van die gemeente	26
2.4.2.2i	Die Heilige Gees as die beginpunt, kern en afsluiting van die prediking	26
2.4.3	<i>Hermeneutiek</i>	28
2.5	Uitdagings	32
2.6	Liturg	33
2.7	Eredienste	35
2.7.1	<i>Erediens</i>	35
2.7.2	<i>Liturgie, liturgiek en liturgiewetenskap</i>	39
2.7.2.1	Liturgie	40
2.7.2.2	Liturgie as 'n kreatiewe en dinamiese proses	41
2.7.2.3	Liturgiek	42
2.7.2.4	Liturgiewetenskap	43
2.7.2.5	Liturgiese sensitiwiteit en verantwoordelikheid	44
2.7.2.6	Liturgiese elemente	46
2.7.2.7	Liturgiese beweging en ontwikkeling	47
2.7.2.7a	<i>Liturgiese Beweging en laat-moderne liturgiese vernuwing</i>	47
2.7.2.7b	<i>Die pragmatiese, semantiese en sintaktiese kodes van die Liturgiese Beweging</i>	48
2.7.2.7c	<i>Die kodering van die laat-moderne liturgiese vernuwing</i>	49
2.7.2.7d	<i>'n Polêre liturgiese dialektiek</i>	51
2.8	Effektief... te kan aanspreek	52

AFDELING 2	55
HOOFSTUK 3 PRAKTIES-TEOLOGIESE GRONDLYNE	56
3.1 'n Prakties-teologiese handelingsteorie	56
3.2 Vier basisteorieë	58
3.2.1 <i>Die Pneumatologies-Christologiese begronding van kommunikatiewe handelinge</i>	58
3.2.2 <i>Kommunikasieteorieë</i>	60
3.2.2.1 Simboliese interaksionisme	63
3.2.2.2 'n Eksistensiële en hermeneutiese benadering	63
3.2.3 <i>Ekklesiologie</i>	64
3.2.3.1 Agt ekklesiologiese faktore	65
3.2.3.2 Die kerk as instituut	66
3.2.3.3 Die kerk as gemeenskap	68
3.2.4 <i>Antropologie</i>	70
3.2.4.1 'n Holistiese antropologie	70
3.2.4.2 Antropologies-teologiese begrippe naamlik die verbond, die wet en die koninkryk	71
3.2.4.3 Teologies-antropologiese perspektiewe van die liturg	72
3.2.4.3a <i>Sondaars</i>	73
3.2.4.3b <i>Begenadigde sondaars</i>	73
3.2.4.3c <i>Begenadigde begaafdes</i>	73
3.2.4.3d <i>God se tyd</i>	74
3.2.4.3e <i>Noodsituasie</i>	74
3.2.4.3f <i>Verbondsperspektief</i>	74
3.3 Homiletiek	75
3.3.1 <i>Homiletiese verantwoordelikheid</i>	75

3.3.2	<i>Kontekstuele homiletiek</i>	76
3.3.2.1	Kontekstuele prediking en liturgie	78
3.3.2.2	Kontekstuele gemene delers	80
3.3.3	<i>'n Trinitariese verstaan van homiletiek</i>	84
3.3.3.1	'n Trinitaries-begaafde homiletiek	84
3.3.3.2	'n Christologies-begronde homiletiek	85
3.3.3.3	'n Pneumatologies-bemiddelde homiletiek	87
3.3.4	<i>'n Dialogies-kommunikatiewe homiletiek</i>	89
3.3.5	<i>'n Hermeneuties-kommunikatiewe homiletiek</i>	91
3.3.6	<i>Die preek as 'n homiletiese kunswerk</i>	91
3.3.6.1	Estetiese homiletiek	92
3.3.6.2	Teatrale identifikasie	93
3.3.6.3	Tragedie en komedie	93
3.3.7	<i>'n Kommunikatief-homiletiese struktuur</i>	94
3.3.7.1	Inleiding	95
3.3.7.2	Dinamiese ontwikkeling	95
3.3.7.3	Konkludering	97
3.3.8	<i>Verskillende preektipes</i>	98
3.3.8.1	Die homilie	99
3.3.8.2	Die narratief	100
3.3.8.3	Die tekstematiese preek	101
3.3.8.4	Die tematiese preek	102
3.3.9	<i>Enkele riglyne vir die skryf van preke</i>	104
3.3.10	<i>Die lewering van preke</i>	105

3.3.11	<i>Die taalkundige struktuur van 'n preek</i>	106
3.3.11.1	Gebalanseerde en toepaslike homiletiese taalgebruik	106
3.3.11.2	Beeldryke taalgebruik	108
3.3.11.3	Die gebruik van metafore	108
3.3.11.4	Drie vlakke van taalgebruik	110
3.3.11.5	Inklusiewe prediking	110
3.3.11.6	Persoonlike prediking	111
3.3.12	<i>Die statuur en postuur van 'n preek</i>	112
3.3.13	<i>Verbeeldingryke en kreatiewe prediking</i>	113
3.3.14	<i>Homiletiese redigering</i>	115
3.3.15	<i>Homiletiese kodering</i>	116
3.3.15.1	Skriftuurlike Kode	117
3.3.15.2	Semantiese Kode	117
3.3.15.3	Teosimboliese Kode	122
3.3.15.4	Kulturele Kode	123
3.3.16	<i>Die homiletiese sintuie</i>	125
3.3.16.1	Homiletiese visie – die oë van prediking	125
3.3.16.2	Homiletiese getuienis – die stem van prediking	126
3.3.16.3	Homiletiese luister – die ore van prediking	128
3.3.16.4	Homiletiese beliggaming – die liturgiese opset	129
3.4	Hermeneutiek	130
3.4.1	<i>Definisie van hermeneutiek</i>	130
3.4.2	<i>Herder, Schleiermacher, Dillthey en Heidegger</i>	135
3.4.3	<i>Ses kronologiese invalshoeke ten opsigte van hermeneutiek</i>	139

3.4.4	<i>Die verband tussen Hermeneutiek en Psigologie</i>	141
	HOOFSTUK 4 DRIE HERMENEUTIESE EKSPONENTE	143
4.1	Hans-Georg Gadamer se filosofiese hermeneutiek	143
4.1.1	<i>Wahrheit und Methode</i>	148
4.1.2	<i>Kernbegrippe by Gadamer</i>	149
4.1.2.1	Die dialogiese struktuur van vraag-en-antwoord	150
4.1.2.2	Die identifisering van vooroordele is die taak van hermeneutiek	152
4.1.2.2a	<i>Hermeneutiese sirkel</i>	157
4.1.2.3	Tradisie is gesaghebbend	161
4.1.2.3a	<i>Historiese afstand</i>	166
4.1.2.3b	<i>Die onmoontlikheid om totale historiese impak te verreken – 'n ontologie van eindigheid</i>	166
4.1.2.3c	<i>'n Verstaanhorison is tog moontlik</i>	167
4.1.2.3d	<i>Versmelting van horisonne</i>	168
4.1.2.4	Verstaan vra toepassing	170
4.1.2.5	Die versmelting van horisonne	175
4.1.3	<i>Debat tussen Gadamer en Habermas</i>	177
4.1.4	<i>Universele hermeneutiek</i>	181
4.1.4.1	Universele verbinding as die eerste meta-kritiese taak	182
4.1.4.2	Verstaan (misverstand) word deur 'n universele konsensus onderlê	183
4.1.4.3	Taal is die universele element wat konsensus bewerk	184
4.1.4.4	Die universele mag van die rede	187
4.1.5	<i>Gadamer en Waarheid</i>	188

4.2	Jürgen Habermas se Ideologie-kritiek	190
4.2.1	<i>Habermas se Ideologie-kritiek</i>	192
4.2.1.1	Belang, in plaas van vooroordeel	194
4.2.1.1a	<i>Tegniese belang</i>	195
4.2.1.1b	<i>Praktiese belang</i>	195
4.2.1.2	Aansluiting by die sosiaal kritiese wetenskappe in plaas van by die geesteswetenskappe	196
4.2.1.2a	<i>Emansipatoriese belang</i>	196
4.2.1.3	Sistematiese verdraaiing van kommunikasie in plaas van misverstand	197
4.2.1.3a	<i>Parallele tussen die Psigo-analise en die Ideologie-kritiek</i>	198
4.2.1.3b	<i>'n Diepte-hermeneutiek</i>	200
4.2.1.4	'n Beherende toekoms-ideaal in plaas van 'n ontologie van die 'dialoog wat ons is'	201
4.3	Paul Ricoeur se hermeneutiek van suspisie	204
4.3.1	<i>Die hermeneutiese funksie van distansiëring</i>	207
4.3.1.1	Taal as diskoers	208
4.3.1.1a	<i>Diskoers as 'n werk</i>	211
4.3.2	<i>Die verhouding tussen praat en skryf</i>	212
4.3.3	<i>Die wêreld van die teks</i>	213
4.3.4	<i>Selfverstaan voor die werk</i>	215
4.3.5	<i>Wat is 'n teks? Verklaar en verstaan...</i>	217
4.3.5.1	Wat is 'n teks?	217
4.3.5.2	Verklaar of verstaan?	219
4.3.5.3	Die teks en strukturele verklaring	219

4.3.5.4	'n Nuwe konsep ten opsigte van interpretasie – toe-eiening	220
4.3.6	<i>Toe-eiening (Appropriasie)</i>	221
4.3.6.1	Distansiëring en toe-eiening	221
4.3.7	<i>Fases in die krities teologiese verstaansproses</i>	223
4.4	Kritiek op Gadamer	224
4.4.1	<i>Hirsch en Derrida se kritiek op Gadamer</i>	224
4.4.2	<i>Habermas se kritiek op Gadamer</i>	226
4.4.3	<i>Ricoeur se kritiek op Gadamer</i>	229
4.4.3.1	Distansiëring is intrinsiek deel van interpretasie	231
4.4.3.2	Die teenstelling tussen 'verstaan' en 'verklaar' moet oorkom word	231
4.4.3.3	'n Wêreld voor die teks in plaas van daaragter	232
4.4.3.4	Outentieke selfverstaan word deur die saak van die teks bewerk	234
4.4.3.5	Ideologiese hermeneutiek	234
4.5	Kritiek op Habermas se Ideologie-kritiek	235
4.5.1	<i>Gadamer se kritiek op Habermas</i>	235
4.5.2	<i>Ricoeur se kritiek op Habermas</i>	238
4.5.2.1	Verskillende uitgangspunte	239
4.5.2.2	Die belangstelling in emansipasie bevraagteken	239
4.5.2.3	Die belofte van emansipasie: vroom maar leeg	240
4.5.2.4	Die stryd tussen filosofiese hermeneutiek en kritiese ideologie is eintlik 'n valse teenstelling	241
4.5.2.5	Hermeneutiese ideologie	242

4.5.3	<i>Ander kritiek ten opsigte van Habermas</i>	243
4.6	Kritiek op Ricoeur	245
4.6.1	<i>'n Verskuiwing vanaf fenomenologie na hermeneutiek</i>	245
4.6.2	<i>Die plasing van onderskeie tradisies op dieselfde vlak</i>	246
4.6.3	<i>Hermeneutiek bly steeds gebonde aan die verlede</i>	247
4.6.4	<i>'n Eensydige fokus op die wêreld voor die teks</i>	247
4.7	Waarde en toepassing van Gadamer, Habermas en Ricoeur se hermeneutiese insigte	248
4.7.1	<i>Gesag en rede staan nie teenoor mekaar nie</i>	249
4.7.2	<i>Verband tussen vooroordeel, tradisie en gesag</i>	249
4.7.3	<i>Verbreding van die uitsig op die geesteswetenskappe</i>	249
4.7.4	<i>Hermeneutiek op 'n dialogiese grondslag geplaas</i>	250
4.7.5	<i>'n Veralgemening van hermeneutiek en 'n beweging na ontologie</i>	250
4.7.6	<i>'n Hermeneutiese vastrapplek vir verdere besinning</i>	251
4.7.7	<i>Klem op die belangrikheid van toepassing</i>	252
4.7.8	<i>Praktiese toepassing van hermeneutiek in die hede</i>	253

4.7.9	<i>‘n Openheid vir die teks en tradisie en die daarmee-gepaardgaande waarheidsaanspraak</i>	254
4.7.10	<i>Belangrikheid van nie-manipulerende en gebalanseerde kommunikasie</i>	255
4.7.11	<i>Ruimte vir ‘n kritiese hermeneutiek binne ‘n interpretatiewe paradigma</i>	255
4.7.12	<i>‘n Oop hermeneutiek en die verweefdheid van hermeneutiek, sosiologie, sielkunde en ander dissiplines</i>	256
4.7.13	<i>Groter wetenskaplikheid en meer objektiwiteit ingebou</i>	257
4.7.14	<i>Meer relevante prediking en erediensinrigting</i>	257
4.7.15	<i>‘n Hermeneutiek van grense, verdraagsaamheid en beskeidenheid</i>	258
4.7.16	<i>‘n Verantwoordelike beoefening van hermeneutiek</i>	259
4.7.17	<i>‘n Etiese beoefening van hermeneutiek</i>	259
4.7.18	<i>‘n Gebalanseerde beoefening van hermeneutiek</i>	260
4.7.19	<i>Kritiese hermeneutiek dra by tot ‘n verankerde en verifieerbare beoefening van hermeneutiek</i>	260
4.7.20	<i>Voorwaardes vir ‘n geslaagde dialoog</i>	260
4.7.21	<i>‘n Hermeneutiese proses in vandag se erediensgebeure</i>	261

	HOOFSTUK 5 VERSKILLENDE FAKTORE WAT DIE OORDRAG EN VERSTAAN VAN DIE HEILSBOODSKAP IN 'N EREDIENS BEÏNVLOED EN MEDEBEPAAAL	263
5.1	Verskillende faktore wat erediensgangers beïnvloed	265
5.2	Behoeftes en verwagtinge	265
5.2.1	<i>Maslow se behoeftehiërargie</i>	266
5.2.2	<i>Verwagtinge van en deur die liturg</i>	267
5.3	Spiritualiteit en religieuse ervaring met verwysing na Corinne Ware	269
5.3.1	<i>'n Kopspiritualiteit</i>	271
5.3.2	<i>'n Hartspiritualiteit</i>	271
5.3.3	<i>'n Mistiekspiritualiteit</i>	272
5.3.4	<i>'n Handspiritualiteit</i>	272
5.3.5	<i>Spiritualiteitstipes en die MBTI®</i>	272
5.4	Leefwêreld en tydgees	273
5.4.1	<i>Premodernisme</i>	277
5.4.2	<i>Modernisme</i>	278
5.4.3	<i>Postmodernisme</i>	279

5.5	Generasieteorieë met verwysing na Codrington en Grant-Marshall	282
5.5.1	<i>Die verrekening van die beginsel van verskillende generasies</i>	283
5.5.2	<i>Die GI-generasie</i>	285
5.5.3	<i>Die Stil-generasie</i>	285
5.5.4	<i>Die Baby-Boomers</i>	285
5.5.5	<i>Die X-generasie</i>	286
5.5.6	<i>Die Millenium-generasie</i>	286
5.5.7	<i>Generasies as 'n breë hermeneutiese raamwerk</i>	286
5.6	Ontwikkelingsfases met verwysing na Erik Erikson	287
5.6.1	<i>Vertroue versus Wantroue</i>	287
5.6.2	<i>Selfstandigheid versus Twyfel</i>	288
5.6.3	<i>Inisiatief versus Skuldgevoelens</i>	288
5.6.4	<i>Produktiwiteit versus Minderwaardigheid</i>	289
5.6.5	<i>Identiteit versus Rolverwarring</i>	289
5.6.6	<i>Intimiteit versus Isolاسie</i>	290
5.6.7	<i>Generatieweit versus Stagnasie</i>	290

5.6.8	<i>Integriteit versus Wanhoop</i>	291
5.6.9	<i>Ontwikkelingsfases en teologiese verbande</i>	292
5.7	Sewe fases van geloofsontwikkeling met verwysing na James W. Fowler	293
5.7.1	<i>Vertroue – die fase van oer (“primal”) geloof en die inkorporatiewe self</i>	294
5.7.2	<i>Symbolisering/Fantasering – die fase van die intuïtiewe-beskermende geloof en die impulsiewe self</i>	294
5.7.3	<i>Morele ontwikkeling – die fase van die imperiale self</i>	295
5.7.4	<i>Sintetisering – die fase van die sinteties-konvensionele geloof en die interpersoonlike self</i>	295
5.7.5	<i>Individualisering – die fase van die individuatiewe-reflektiewe geloof en die institusionele self</i>	297
5.7.6	<i>Reïntegrasie – die fase van die konjunktiewe geloof en die inter-individuele self</i>	298
5.7.7	<i>Universalisering – die fase van veralgemeende geloof en die God-gegronde self</i>	298
5.8	’n Neiging tot selektiwiteit by erediensgangers	300
5.9	Politiek	303
5.10	Verhoudinge, sosiale konteks, kleredrag en status	304
5.11	Gemoedstoestand	305

5.12	Taal en kultuur	307
5.13	Integriteit	309
5.14	Seksuele en geslagtelike oriëntasie	310
5.15	Verdedigingsmeganismes	310
5.16	Persoonlikheid	311
	 HOOFSTUK 6 PERSOONLIKHEID, PERSOONLIKHEID- STYLE EN PERSOONLIKHEIDSTIPES	 313
6.1	Psigologie	313
6.2	Breë onderafdelings van die Sielkunde	314
6.3	Personologie	314
6.4	Sielkundige tradisies	314
6.5	Die karaktertrekbenadering	316
6.6	Die Groot Vyf	317
6.7	Persoonlikheid	318
6.8	Definisies van persoonlikheid	319
6.9	Enkele perspektiewe op gemene delers, individualiteit en uniekheid	321

6.10	Persoonlikheidstipes	323
6.11	Karaktertipes	324
6.12	Persoonlikheidstyl	325
6.13	Psigologiese raamwerk	325
	HOOFSTUK 7 PSIGOMETRIESE EVALUERING	326
7.1	'n Geweldige verskeidenheid sielkundige skole en psigometriese toetse	326
7.2	Spesifieke meetinstrumente	327
7.2.1	<i>Die Sestien-persoonlikheidsfaktor-vraelys (16PF)</i>	327
7.2.2	<i>Hans Eysenck se Personality Questionnaire (EPQ)</i>	329
7.2.3	<i>Die Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)</i>	330
7.2.4	<i>Die Edwards Personality Inventory (EPI)</i>	331
7.2.5	<i>Die Enneagram</i>	333
7.3	Vereistes wat gestel word aan 'n geskikte meetinstrument	335
7.3.1	<i>Kerklik en Christelik toepasbaar</i>	335
7.3.2	<i>Brug tussen persoonlikheid en spiritualiteit</i>	336
7.3.3	<i>Prakties-teologies haalbaar</i>	337

7.3.4	<i>Toets van die tyd</i>	338
7.4	Moontlike slaggate	338
7.4.1	<i>Oorvereenvoudiging en verabsoluttering</i>	338
7.4.2	<i>Die aanbieding van die MBTI® as 'n verskoning</i>	339
7.4.3	<i>Afspeel van mense teen mekaar</i>	339
7.4.4	<i>Die onbereikbare ideaal van wetenskaplike akkuraatheid</i>	339
7.5	Punte van kritiek	340
7.5.1	<i>Etikettering</i>	340
7.5.2	<i>Positiewe ingesteldheid</i>	341
7.5.3	<i>Toetsbetroubaarheid van die MBTI®</i>	342
7.5.4	<i>Geldigheid van die MBTI®</i>	342
7.5.5	<i>Verskille tussen mans en vrouens</i>	343
7.5.6	<i>Die rol van die onbewuste</i>	343
7.5.7	<i>Die opheffing van individualiteit en uniekheid</i>	344
7.5.8	<i>Gedragsooppervlakkigheid</i>	345
7.6	Algemene kritiese vrae	346
7.6.1	<i>Situasionele bepaaldheid – die effek van die omgewing</i>	346

7.6.2	<i>Vae en algemene beskrywings</i>	347
7.6.3	<i>Konsekwentheid van persoonlikheid al dan nie</i>	347
7.6.4	<i>Jungiaanse aspekte</i>	348
7.6.5	<i>Meting van beantwoording en nie van werklike optrede nie</i>	349
7.6.6	<i>Die numeriese waarde van die MBTI® telling is verwarrend</i>	349
7.6.7	<i>Die afneem van die MBTI® is onnodig en slegs gemik op geldmaak</i>	349
7.6.8	<i>Persoonlikheidsvoorkeure is soos die ‘Sterre Voorspel’</i>	350
7.7	Die MBTI® as die mees geskikte instrument	350
7.8	Balansering van die erediens deur die MBTI®	351
	HOOFSTUK 8 JUNG EN PERSOONLIKHEID	353
8.1	Dieptepsigologie en Psigo-analise	353
8.2	Die <i>id</i> , <i>ego</i> en <i>superego</i>	354
8.3	Carl Gustav Jung	355
8.4	Individuasie	356
8.5	Jungiaanse tipologisering	358
8.5.1	<i>Funksioneringsvoorkeure</i>	359

8.5.2	<i>Lewenshouding en funksies</i>	359
8.5.3	<i>Ekstraversie en Introversie</i>	361
8.5.4	<i>Waarneming en Besluitneming</i>	363
8.6	Jung en die onbewuste	364
8.7	Jung se Argetipes	366
8.7.1	<i>Persona</i>	367
8.7.2	<i>Skadu</i>	367
8.7.3	<i>Anima en Animus</i>	367
8.7.4	<i>Held</i>	368
8.7.5	<i>Self</i>	368
8.8	Drome en simboliek	368
8.9	Jung se hermeneutiek	369
8.9.1	<i>'n Unieke individuele-kulturele hermeneutiek</i>	370
8.9.2	<i>'n Progressiewe, konstruktiewe hermeneutiek</i>	370
8.9.3	<i>Jung en die 'Botsing van interpretasies' (Conflict of Interpretations)</i>	371
8.9.4	<i>Hermeneutiese aansluiting by Heidegger, Gadamer en Ricoeur</i>	373

8.10	'n Teologiese besinning oor Jung	375
8.10.1	<i>'n Aanvanklike negatiewe beoordeling ten opsigte van die Christendom</i>	375
8.10.2	<i>Subjektiewe eksegesi</i>	376
8.10.3	<i>Die geweldige omvang van informasie en die gebruik daarvan</i>	378
8.10.4	<i>Oortreding op die teologiese terrein</i>	378
8.10.5	<i>Die verwantskap tussen godsdiens en geestesgesondheid</i>	379
8.10.6	<i>Jung se verhouding met God</i>	379
8.10.7	<i>'n Stimulerende en positiewe bydrae tot teologiese- en Christelike refleksie</i>	380
8.10.8	<i>Die belangrikheid en plek van simbole en mites</i>	381
8.10.9	<i>Die realiteit van die sonde en die bose</i>	381
8.10.10	<i>'n Versigtige positiewe teologiese waardering</i>	382
8.11	Jung se bydrae	382
	HOOFSTUK 9 TEORETIESE ONDERBOU VAN DIE MBTI®	384
9.1	'n Jungiaanse selfrapport-vraelys	384
9.2	Die bydrae van Myers en Briggs	385

9.3	'n Vierde digotomie ten opsigte van Lewenstyl bygevoeg	386
9.4	Vier digotome skale ontstaan	386
9.5	'n Kombinasie wat sestien persoonlikheidsstyle oplewer	387
9.6	Standaardisering van die MBTI®	388
9.7	Verskeie vlakke van interpretasie	389
9.8	Die enkelfaktor MBTI® voorkeure	389
9.8.1	<i>Ekstroverte of Introverte energiseringsvoorkeure</i>	389
9.8.1.1	Ekstrovert-Introvert energiseringsvoorkeur	389
9.8.1.2	Kenmerkende eienskappe van 'n ekstroverte voorkeur	391
9.8.1.3	Kenmerkende eienskappe van 'n introverte voorkeur	391
9.8.1.4	Ekstroverte spiritualiteitsvoorkeur	391
9.8.1.5	Introverte spiritualiteitsvoorkeur	392
9.8.2	<i>Sintuiglike of iNtuïtiewe waarnemingsvoorkeure</i>	392
9.8.2.1	Sintuiglik-iNtuïtiewe waarnemingsvoorkeur	392
9.8.2.2	Kenmerkende eienskappe van 'n Sintuiglike waarnemingsvoorkeur	393
9.8.2.3	Kenmerkende eienskappe van 'n iNtuïtiewe waarnemingsvoorkeur	394
9.8.2.4	Sintuiglike spiritualiteitsvoorkeur	394
9.8.2.5	iNtuïtiewe spiritualiteitsvoorkeur	395
9.8.3	<i>Objektiewe of Waardegedrewe besluitnemingsvoorkeure</i>	395
9.8.3.1	Objektief – Waardegedrewe besluitnemingsvoorkeur	395
9.8.3.2	Kenmerkende eienskappe van 'n Objektiewe besluitnemingsvoorkeur	396
9.8.3.3	Kenmerkende eienskappe van 'n Waardegedrewe besluitnemingsvoorkeur	397

9.8.3.4	Objektiewe besluitneming-spiritualiteitsvoorkeur	397
9.8.3.5	Waardegedrewe besluitneming-spiritualiteitsvoorkeur	398
9.8.4	<i>Georganiseerde of Spontane lewenstylvoorkeure</i>	398
9.8.4.1	Georganiseerde of Spontane voorkeur ten opsigte van lewenstyl	398
9.8.4.2	Kenmerkende eienskappe van 'n Georganiseerde lewenstylvoorkeur	400
9.8.4.3	Kenmerkende eienskappe van 'n Spontane lewenstyl-voorkeur	400
9.8.4.4	Persone met 'n Georganiseerde lewenstylvoorkeur ten opsigte van spiritualiteit	400
9.8.4.5	Persone met 'n Spontane lewenstylvoorkeur ten opsigte van spiritualiteit	401
9.9	Dubbelfaktor kombinasies van voorkeure	402
9.9.1	<i>Kombinasies van Energie en Lewenstyl</i>	402
9.9.1.1	IJ – Beslissende introverte	402
9.9.1.2	IP – Aanpasbare introverte	402
9.9.1.3	EP – Aanpasbare ekstroverte	403
9.9.1.4	EJ – Beslissende ekstroverte	403
9.9.2	<i>Kombinasies van Waarneming en Besluitneming</i>	403
9.9.2.1	ST – Kombinasie	403
9.9.2.2	SF – Kombinasie	404
9.9.2.3	NF – Kombinasie	404
9.9.2.4	NT – Kombinasie	405
9.9.3	<i>Kombinasies van Energie en Waarneming</i>	406
9.9.3.1	IS – Nadenkende realiste	406
9.9.3.2	IN – Nadenkende innoveerders	406
9.9.3.3	ES – Aksie-georiënteerde realiste	406
9.9.3.4	EN – Aksie-georiënteerde innoveerders	406

9.9.4	<i>Kombinasies van Besluitneming en Lewenstyl</i>	407
9.9.4.1	TJ – Logiese besluitnemers	407
9.9.4.2	TP – Aanpasbare probleemoplossers	407
9.9.4.3	FP – Ondersteunende mentors	407
9.9.4.4	FJ – Waardegedrewe besluitnemers	407
9.9.5	<i>Temperamente</i>	408
9.9.5.1	SJ – Die bewaarders oftewel die Epimetheense Temperament	409
9.9.5.2	SP – Die kunstenaars oftewel die Dionisiese Temperament	409
9.9.5.3	NF – Die idealiste oftewel die Apolliaanse Temperament	410
9.9.5.4	NT – Die rasionaliste oftewel die Prometheaanse Temperament	410
9.10	Samehang van die uiteindelijke vierfaktor-kombinasies	411
9.11	Die dinamika van die vierfaktorkombinasies	412
9.11.1	<i>Die dominante funksie</i>	412
9.11.2	<i>Die sekondêre funksie</i>	413
9.11.3	<i>Die tersiêre funksie</i>	414
9.11.4	<i>Die minderwaardige funksie</i>	414
9.11.5	<i>Inflasie en balans in persoonlikheidstyle</i>	417
9.12	Dinamika en godsdienstige interpretasie	417
9.12.1	<i>Dominante iNtuitiewe waarneming</i>	418

9.12.2	<i>Dominante Sintuiglike waarneming</i>	419
9.12.3	<i>Dominante Objektiewe besluitneming</i>	419
9.12.4	<i>Dominante Waardegedrewe besluitneming</i>	420
	HOOFSTUK 10 DIE SESTIEN MBTI® TIPOLOGIEË	422
10.1	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ISTJ	424
10.1.1	<i>’n Kort definisie van die ISTJ</i>	424
10.1.2	<i>Die kerndinamika van die ISTJ – Navigator/Stuurman</i>	424
10.1.3	<i>’n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ISTJ</i>	426
10.1.4	<i>Die optimale funksionering van die ISTJ</i>	426
10.1.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ISTJ</i>	426
10.1.6	<i>Hoe ander persone ISTJ’s waarskynlik beleef</i>	427
10.1.7	<i>Potensiële groeieareas vir die ISTJ</i>	428
10.1.8	<i>Die ISTJ se optrede onder groot druk</i>	428
10.1.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ISTJ</i>	429
10.1.9.1	Die ISTJ se bydraes tot ’n organisasie	429
10.1.9.2	Die leierskapstyl van die ISTJ	429
10.1.9.3	Die ideale werkomgewing van die ISTJ	429
10.1.9.4	Potensiële slaggate waarin die ISTJ kan beland	430

10.1.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ISTJ	430
10.1.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ISTJ	430
10.1.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ISTJ beskryf</i>	430
10.2	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ISFJ	431
10.2.1	<i>’n Kort definisie van die ISFJ</i>	431
10.2.2	<i>Die kerndinamika van die ISFJ – Navigator/Harmonieerder</i>	431
10.2.3	<i>’n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ISFJ</i>	433
10.2.4	<i>Die optimale funksionering van die ISFJ</i>	433
10.2.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ISFJ</i>	434
10.2.6	<i>Hoe ander persone ISFJ’s waarskynlik beleef</i>	434
10.2.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ISFJ</i>	435
10.2.8	<i>Die ISFJ se optrede onder groot druk</i>	436
10.2.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ISFJ</i>	436
10.2.9.1	Die ISFJ se bydraes tot ’n organisasie	436
10.2.9.2	Die leierskapstyl van die ISFJ	436
10.2.9.3	Die ideale werkomgewing van die ISFJ	436
10.2.9.4	Potensiële slaggate waarin die ISFJ kan beland	437
10.2.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ISFJ	437
10.2.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ISFJ	437
10.2.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ISFJ beskryf</i>	437

10.3	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die INFJ	438
10.3.1	<i>'n Kort definisie van die INFJ</i>	438
10.3.2	<i>Die kerndinamika van die INFJ – Visioenêr/ Harmonieerder</i>	438
10.3.3	<i>Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die INFJ</i>	440
10.3.4	<i>Die optimale funksionering van die INFJ</i>	440
10.3.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die INFJ</i>	440
10.3.6	<i>Hoe ander persone INFJ's waarskynlik beleef</i>	441
10.3.7	<i>Potensiële groeieareas vir die INFJ</i>	442
10.3.8	<i>Die INFJ se optrede onder groot druk</i>	443
10.3.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die INFJ</i>	443
10.3.9.1	Die INFJ se bydraes tot 'n organisasie	443
10.3.9.2	Die leierskapstyl van die INFJ	443
10.3.9.3	Die ideale werkomgewing van die INFJ	443
10.3.9.4	Potensiële slaggate waarin die INFJ kan beland	444
10.3.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die INFJ	444
10.3.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die INFJ	444
10.3.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die INFJ beskryf</i>	444
10.4	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die INTJ	445
10.4.1	<i>'n Kort definisie van die INTJ</i>	445

10.4.2	<i>Die kerndinamika van die INTJ – Visioenêr/Stuurman</i>	445
10.4.3	<i>’n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die INTJ</i>	446
10.4.4	<i>Die optimale funksionering van die INTJ</i>	447
10.4.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die INTJ</i>	447
10.4.6	<i>Hoe ander persone INTJ’s waarskynlik beleef</i>	448
10.4.7	<i>Potensiële groei-areas vir die INTJ</i>	448
10.4.8	<i>Die INTJ se optrede onder groot druk</i>	449
10.4.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die INTJ</i>	450
10.4.9.1	Die INTJ se bydraes tot ’n organisasie	450
10.4.9.2	Die leierskapstyl van die INTJ	450
10.4.9.3	Die ideale werkomgewing van die INTJ	450
10.4.9.4	Potensiële slaggate waarin die INTJ kan beland	451
10.4.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die INTJ	451
10.4.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die INTJ	451
10.4.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die INTJ beskryf</i>	451
10.5	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ISTP	451
10.5.1	<i>’n Kort definisie van die ISTP</i>	451
10.5.2	<i>Die kerndinamika van die ISTP – Uitvinder/Avonturier</i>	452
10.5.3	<i>’n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ISTP</i>	453

10.5.4	<i>Die optimale funksionering van die ISTP</i>	454
10.5.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ISTP</i>	454
10.5.6	<i>Hoe ander persone ISTP's waarskynlik beleef</i>	454
10.5.7	<i>Potensiële groeieareas vir die ISTP</i>	455
10.5.8	<i>Die ISTP se optrede onder groot druk</i>	456
10.5.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ISTP</i>	456
10.5.9.1	Die ISTP se bydraes tot 'n organisasie	456
10.5.9.2	Die leierskapstyl van die ISTP	456
10.5.9.3	Die ideale werkomgewing van die ISTP	457
10.5.9.4	Potensiële slaggate waarin die ISTP kan beland	457
10.5.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ISTP	457
10.5.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ISTP	457
10.5.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ISTP beskryf</i>	458
10.6	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ISFP	458
10.6.1	<i>'n Kort definisie van die ISFP</i>	458
10.6.2	<i>Die kerndinamika van die ISFP – Digter/Avonturier</i>	458
10.6.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ISFP</i>	460
10.6.4	<i>Die optimale funksionering van die ISFP</i>	460
10.6.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ISFP</i>	460
10.6.6	<i>Hoe ander persone ISFP's waarskynlik beleef</i>	461

10.6.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ISFP</i>	462
10.6.8	<i>Die ISFP se optrede onder groot druk</i>	463
10.6.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ISFP</i>	463
10.6.9.1	Die ISFP se bydraes tot 'n organisasie	463
10.6.9.2	Die leierskapstyl van die ISFP	463
10.6.9.3	Die ideale werkomgewing van die ISFP	463
10.6.9.4	Potensiële slaggate waarin die ISFP kan beland	464
10.6.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ISFP	464
10.6.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ISFP	464
10.6.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ISFP beskryf</i>	464
10.7	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die INFP	465
10.7.1	<i>'n Kort definisie van die INFP</i>	465
10.7.2	<i>Die kerndinamika van die INFP – Digter/ Ontdekkingsreisiger</i>	465
10.7.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die INFP</i>	466
10.7.4	<i>Die optimale funksionering van die INFP</i>	467
10.7.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die INFP</i>	467
10.7.6	<i>Hoe ander persone INFP's waarskynlik beleef</i>	468
10.7.7	<i>Potensiële groeiareas vir die INFP</i>	468
10.7.8	<i>Die INFP se optrede onder groot druk</i>	469

10.7.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die INFP</i>	470
10.7.9.1	Die INFP se bydraes tot 'n organisasie	470
10.7.9.2	Die leierskapstyl van die INFP	470
10.7.9.3	Die ideale werkomgewing van die INFP	470
10.7.9.4	Potensiële slaggate waarin die INFP kan beland	470
10.7.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die INFP	471
10.7.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die INFP	471
10.7.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die INFP beskryf</i>	471
10.8	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die INTP	471
10.8.1	<i>'n Kort definisie van die INTP</i>	471
10.8.2	<i>Die kerndinamika van die INTP – Uitvinder/ Ontdekkingsreisiger</i>	472
10.8.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die INTP</i>	473
10.8.4	<i>Die optimale funksionering van die INTP</i>	474
10.8.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die INTP</i>	474
10.8.6	<i>Hoe ander persone INTP's waarskynlik beleef</i>	475
10.8.7	<i>Potensiële groeiareas vir die INTP</i>	475
10.8.8	<i>Die INTP se optrede onder groot druk:</i>	476
10.8.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die INTP</i>	477
10.8.9.1	Die INTP se bydraes tot 'n organisasie	477
10.8.9.2	Die leierskapstyl van die INTP	477

10.8.9.3	Die ideale werkomgewing van die INTP	477
10.8.9.4	Potensiële slaggate waarin die INTP kan beland	478
10.8.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die INTP	478
10.8.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die INTP	478
<i>10.8.10</i>	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die INTP beskryf</i>	<i>478</i>
10.9	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ESTP	479
<i>10.9.1</i>	<i>'n Kort definisie van die ESTP</i>	<i>479</i>
<i>10.9.2</i>	<i>Die kerndinamika van die ESTP – Avonturier/Uitvinder</i>	<i>479</i>
<i>10.9.3</i>	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ESTP</i>	<i>480</i>
<i>10.9.4</i>	<i>Die optimale funksionering van die ESTP</i>	<i>481</i>
<i>10.9.5</i>	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ESTP</i>	<i>481</i>
<i>10.9.6</i>	<i>Hoe ander persone ESTP's waarskynlik beleef</i>	<i>482</i>
<i>10.9.7</i>	<i>Potensiële groeieareas vir die ESTP</i>	<i>482</i>
<i>10.9.8</i>	<i>Die ESTP se optrede onder groot druk</i>	<i>483</i>
<i>10.9.9</i>	<i>Organisatoriese voorkeure van die ESTP</i>	<i>483</i>
10.9.9.1	Die ESTP se bydraes tot 'n organisasie	483
10.9.9.2	Die leierskapstyl van die ESTP	484
10.9.9.3	Die ideale werkomgewing van die ESTP	484
10.9.9.4	Potensiële slaggate waarin die ESTP kan beland	484
10.9.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ESTP	485
10.9.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ESTP	485

10.9.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ESTP beskryf</i>	485
10.10	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ESFP	485
10.10.1	<i>’n Kort definisie van die ESFP</i>	485
10.10.2	<i>Die kerndinamika van die ESFP – Avonturier/Digter</i>	486
10.10.3	<i>’n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ESFP</i>	487
10.10.4	<i>Die optimale funksionering van die ESFP</i>	488
10.10.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ESFP</i>	488
10.10.6	<i>Hoe ander persone ESFP’s waarskynlik beleef</i>	488
10.10.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ESFP</i>	489
10.10.8	<i>Die ESFP se optrede onder groot druk</i>	490
10.10.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ESFP</i>	490
10.10.9.1	Die ESFP se bydraes tot ’n organisasie	490
10.10.9.2	Die leierskapstyl van die ESFP	490
10.10.9.3	Die ideale werkomgewing van die ESFP	491
10.10.9.4	Potensiële slaggate waarin die ESFP kan beland	491
10.10.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ESFP	491
10.10.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ESFP	491
10.10.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ESFP beskryf</i>	492
10.11	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ENFP	492
10.11.1	<i>’n Kort definisie van die ENFP</i>	492

10.11.2	<i>Die kerndinamika van die ENFP – Ontdekkingsreisiger/ Digter</i>	492
10.11.3	<i>’n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ENFP</i>	494
10.11.4	<i>Die optimale funksionering van die ENFP</i>	494
10.11.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ENFP</i>	495
10.11.6	<i>Hoe ander persone ENFP’s waarskynlik beleef</i>	495
10.11.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ENFP</i>	496
10.11.8	<i>Die ENFP se optrede onder groot druk</i>	497
10.11.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ENFP</i>	497
10.11.9.1	Die ENFP se bydraes tot ’n organisasie	497
10.11.9.2	Die leierskapstyl van die ENFP	497
10.11.9.3	Die ideale werkomgewing van die ENFP	498
10.11.9.4	Potensiële slaggate waarin die ENFP kan beland	498
10.11.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ENFP	498
10.11.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ENFP	498
10.11.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ENFP beskryf</i>	499
10.12	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ENTP	499
10.12.1	<i>’n Kort definisie van die ENTP</i>	499
10.12.2	<i>Die kerndinamika van die ENTP – Ontdekkingsreisiger/ Uitvinder</i>	499

10.12.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ENTP</i>	501
10.12.4	<i>Die optimale funksionering van die ENTP</i>	501
10.12.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ENTP</i>	501
10.12.6	<i>Hoe ander persone ENTP's waarskynlik beleef</i>	502
10.12.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ENTP</i>	503
10.12.8	<i>Die ENTP se optrede onder groot druk</i>	504
10.12.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ENTP</i>	504
10.12.9.1	Die ENTP se bydraes tot 'n organisasie	504
10.12.9.2	Die leierskapstyl van die ENTP	504
10.12.9.3	Die ideale werkomgewing van die ENTP	504
10.12.9.4	Potensiële slaggate waarin die ENTP kan beland	505
10.12.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ENTP	505
10.12.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ENTP	505
10.12.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ENTP beskryf</i>	505
10.13	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ESTJ	506
10.13.1	<i>'n Kort definisie van die ESTJ</i>	506
10.13.2	<i>Die kerndinamika van die ESTJ – Stuurman/Navigator</i>	506
10.13.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ESTJ</i>	507
10.13.4	<i>Die optimale funksionering van die ESTJ</i>	508

10.13.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ESTJ</i>	508
10.13.6	<i>Hoe ander persone ESTJ's waarskynlik beleef</i>	509
10.13.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ESTJ</i>	510
10.13.8	<i>Die ESTJ se optrede onder groot druk</i>	511
10.13.9	<i>Oganisatoriese voorkeure van die ESTJ</i>	511
10.13.9.1	Die ESTJ se bydraes tot 'n organisasie	511
10.13.9.2	Die leierskapstyl van die ESTJ	511
10.13.9.3	Die ideale werkomgewing van die ESTJ	511
10.13.9.4	Potensiële slaggate waarin die ESTJ kan beland	512
10.13.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ESTJ	512
10.13.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ESTJ	512
10.13.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ESTJ beskryf</i>	512
10.14	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ESFJ	512
10.14.1	<i>'n Kort definisie van die ESFJ</i>	512
10.14.2	<i>Die kerndinamika van die ESFJ – Harmonieerder/ Navigator</i>	513
10.14.3	<i>Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ESFJ</i>	514
10.14.4	<i>Die optimale funksionering van die ESFJ</i>	515
10.14.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ESFJ</i>	515
10.14.6	<i>Hoe ander persone ESFJ's waarskynlik beleef</i>	516

10.14.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ESFJ</i>	516
10.14.8	<i>Die ESFJ se optrede onder groot druk</i>	517
10.14.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ESFJ</i>	517
10.14.9.1	Die ESFJ se bydraes tot 'n organisasie	517
10.14.9.2	Die leierskapstyl van die ESFJ	518
10.14.9.3	Die ideale werkomgewing van die ESFJ	518
10.14.9.4	Potensiële slaggate waarin die ESFJ kan beland	518
10.14.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ESFJ	518
10.14.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ESFJ	518
10.14.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ESFJ beskryf</i>	519
10.15	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ENFJ	519
10.15.1	<i>'n Kort definisie van die ENFJ</i>	519
10.15.2	<i>Die kerndinamika van die ENFJ – Harmonieerder/ Visioenêr</i>	520
10.15.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ENFJ</i>	521
10.15.4	<i>Die optimale funksionering van die ENFJ</i>	522
10.15.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ENFJ</i>	522
10.15.6	<i>Hoe ander persone ENFJ's waarskynlik beleef</i>	523
10.15.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ENFJ</i>	523
10.15.8	<i>Die ENFJ se optrede onder groot druk</i>	524

10.15.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ENFJ</i>	524
10.15.9.1	Die ENFJ se bydraes tot 'n organisasie	524
10.15.9.2	Die leierskapstyl van die ENFJ	524
10.15.9.3	Die ideale werkomgewing van die ENFJ	525
10.15.9.4	Potensiële slaggate waarin die ENFJ kan beland	525
10.15.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ENFJ	525
10.15.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ENFJ	525
10.15.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ENFJ beskryf</i>	526
10.16	Die MBTI® persoonlikheidstyl van die ENTJ	526
10.16.1	<i>'n Kort definisie van die ENTJ</i>	526
10.16.2	<i>Die kerndinamika van die ENTJ – Stuurman/Visioenêr</i>	527
10.16.3	<i>'n Bondige samevatting van die persoonlikheidstyl van die ENTJ</i>	528
10.16.4	<i>Die optimale funksionering van die ENTJ</i>	529
10.16.5	<i>Die tiperende karaktereienskappe van die ENTJ</i>	529
10.16.6	<i>Hoe ander persone ENTJ's waarskynlik beleef</i>	530
10.16.7	<i>Potensiële groeiareas vir die ENTJ</i>	530
10.16.8	<i>Die ENTJ se optrede onder groot druk</i>	531
10.16.9	<i>Organisatoriese voorkeure van die ENTJ</i>	531
10.16.9.1	Die ENTJ se bydraes tot 'n organisasie	531
10.16.9.2	Die leierskapstyl van die ENTJ	531
10.16.9.3	Die ideale werkomgewing van die ENTJ	532
10.16.9.4	Potensiële slaggate waarin die ENTJ kan beland	532

10.16.9.5	Die probleemoplossingsbenadering van die ENTJ	532
10.16.9.6	Voorstelle vir verdere ontwikkeling van die ENTJ	532
10.16.10	<i>Byvoeglike naamwoorde wat die ENTJ beskryf</i>	533

AFDELING 3		534
HOOFSTUK 11	ALGEMENE EISE EN UITDAGINGS	535
11.1	Behoeftes en verwagtinge	535
11.2	Teologies-antropologiese perspektief en spiritualiteit	536
11.3	Tydgees en generasies	536
11.4	Psigologiese ontwikkelingsfases en stadia van geloofsontwikkeling	537
11.5	Selektiewe momente, politiek, verhoudinge, sosiale konteks, kleredrag en gemoedstoestand	538
11.6	Taal en kultuur, integriteit, geslagtelikheid, seksuele oriëntasie en verdedigingsmeganismes	538
11.7	Persoonlikheidsvoorkeure in die erediens	539
11.7.1	<i>Die rol van verskillende persoonlikheidstylvoorkeure by erediensgangers</i>	540
11.7.2	<i>Bepaling van die persoonlikheidstylvoorkeur van die liturg</i>	540
11.7.3	<i>Die liturg se persoonlikheidstylvoorkeur as 'n egte en outentieke instrument</i>	541
11.7.4	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die enkelfaktor MBTI® voorkeure</i>	542
11.7.4.1	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Ekstroverte- en Introverte erediensgangers	542

11.7.4.1a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Ekstroverte-erediensgangers</i>	542
11.7.4.1b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Introverte erediensgangers</i>	543
11.7.4.2	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Sintuiglike en iNtuïtiewe erediensgangers	544
11.7.4.2a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Sintuiglike erediensgangers</i>	545
11.7.4.2b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van iNtuïtiewe erediensgangers</i>	546
11.7.4.3	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Objektiewe en Waardegedrewe erediensgangers	547
11.7.4.3a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Objektiewe erediensgangers</i>	548
11.7.4.3b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Waardegedrewe erediensgangers</i>	549
11.7.4.4	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Georganiseerde en Spontane erediensgangers	551
11.7.4.4a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Georganiseerde erediensgangers</i>	551
11.7.4.4b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van Spontane erediensgangers</i>	552
11.7.4.5	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die dominante en minderwaardige funksies	554
11.7.4.5a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van dominante funksies</i>	554
11.7.4.5b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van minderwaardige funksies in die Middelfare</i>	555

11.7.5	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die dubbelfaktor kombinasies van voorkeure</i>	557
11.7.5.1	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Energie/Lewenstyl-kombinasie	557
11.7.5.1a	<i>IJ – Beslissende Introverte</i>	557
11.7.5.1b	<i>IP – Aanpasbare Introverte</i>	557
11.7.5.1c	<i>EP – Aanpasbare Ekstroverte</i>	558
11.7.5.1d	<i>EJ – Beslissende Ekstroverte</i>	558
11.7.5.2	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Waarneming/Besluitnemingskombinasie	558
11.7.5.2a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ST-kombinasie</i>	559
11.7.5.2b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die SF-kombinasie</i>	560
11.7.5.2c	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die NF-kombinasie</i>	561
11.7.5.2d	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die NT-kombinasie</i>	562
11.7.5.3	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Energiserings/Waarnemingskombinasie	563
11.7.5.3a	<i>IS – Nadenkende realiste</i>	563
11.7.5.3b	<i>IN – Nadenkende innoveerders</i>	563
11.7.5.3c	<i>ES – Aksie-georiënteerde realiste</i>	564
11.7.5.3d	<i>EN – Aksie-georiënteerde innoveerders</i>	564
11.7.5.4	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Energiserings/Besluitnemingskombinasie	564
11.7.5.4a	<i>Ekstroverte Objektiewe besluitnemers (ET's)</i>	564
11.7.5.4b	<i>Ekstroverte Waardegedrewe besluitnemers (EF's)</i>	565
11.7.5.4c	<i>Introverte Objektiewe besluitnemers (IT's)</i>	565
11.7.5.4d	<i>Introverte Waardegedrewe besluitnemers (IF's)</i>	565

11.7.5.5	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Waarnemings/Lewenstyl-kombinasie	566
11.7.5.5a	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die NP-kombinasie</i>	566
11.7.5.5b	<i>Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die NJ-kombinasie</i>	566
11.7.5.6	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Besluitnemings/Lewenstyl-kombinasie	566
11.7.5.6a	<i>TJ – Sterk volgeling</i>	567
11.7.5.6b	<i>TP – Aanpasbare medewerkers</i>	567
11.7.5.6c	<i>FP – Ondersteunende samewerkers</i>	567
11.7.5.6d	<i>FJ – Lojale volgeling</i>	567
11.7.5.7	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die Temperamente	568
11.7.5.7a	<i>SJ – Die Verantwoordelike Temperament</i>	568
11.7.5.7b	<i>SP – Die Aksiebelaaide-Temperament</i>	568
11.7.5.7c	<i>NF – Die Idealistiese Temperament</i>	568
11.7.5.7d	<i>NT – Die Rationele Temperament</i>	569
11.8	Ander algemene eise en uitdagings	569
11.8.1	<i>Die bepaling van die erediensgangers se MBTI® profiel</i>	569
11.8.2	<i>Verskillende eredienste in spanverband</i>	570
11.8.3	<i>Variasie tussen eredienste (afwisseling)</i>	570
11.8.4	<i>Afwisseling van liturgiese elemente</i>	571
11.8.5	<i>'n Doelbewuste erediens-identiteit</i>	571

HOOFSTUK 12	SPESIFIEKE EISE, UITDAGINGS EN AANBEVELINGS TEN OPSIGTE VAN DIE SESTIEN MBTI® TIPOLOGIEË	572
12.1	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ISTJ-erediensganger	576
12.1.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ISTJ- erediensganger</i>	576
12.1.1.1	ISTJ-Spiritualiteit	577
12.1.1.2	Natuurlike geestelike vernuwung by 'n ISTJ- erediensganger	577
12.1.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ISTJ	577
12.1.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ISTJ-erediensganger	578
12.1.1.5	Geestelike slagat vir 'n ISTJ-erediensganger	578
12.1.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ISTJ</i>	578
12.1.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ISTJ	578
12.1.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ISTJ-erediensganger	579
12.1.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ISTJ	579
12.1.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ISTJ-erediensganger	579
12.1.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ISTJ-erediensganger</i>	580
12.1.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ISTJ	580
12.1.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ISTJ	580
12.1.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ISTJ-erediensganger	581
12.1.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ISTJ	581

12.2	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ISFJ-erediensganger	581
12.2.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ISFJ-erediensganger</i>	582
12.2.1.1	ISFJ-Spiritualiteit	582
12.2.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n ISFJ-erediensganger	582
12.2.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ISFJ	583
12.2.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ISFJ-erediensganger	583
12.2.1.5	Geestelike slagat vir 'n ISFJ-erediensganger	583
12.2.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ISFJ</i>	584
12.2.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ISFJ	584
12.2.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ISFJ-erediensganger	584
12.2.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ISFJ	585
12.2.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ISFJ-erediensganger	585
12.2.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ISFJ-erediensganger</i>	586
12.2.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ISFJ	586
12.2.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ISFJ	586
12.2.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ISFJ-erediensganger	586
12.2.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ISFJ	587
12.3	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die INFJ-erediensganger	587

12.3.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die INFJ-erediensganger</i>	587
12.3.1.1	INFJ-Spiritualiteit	588
12.3.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n INFJ-erediensganger	588
12.3.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die INFJ	588
12.3.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n INFJ-erediensganger	589
12.3.1.5	Geestelike slagat vir 'n INFJ-erediensganger	589
12.3.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die INFJ</i>	589
12.3.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die INFJ	589
12.3.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die INFJ-erediensganger	590
12.3.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die INFJ	590
12.3.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die INFJ-erediensganger	590
12.3.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die INFJ-erediensganger</i>	591
12.3.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die INFJ	591
12.3.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die INFJ	591
12.3.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die INFJ-erediensganger	592
12.3.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die INFJ	592
12.4	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die INTJ-erediensganger	592
12.4.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die INTJ-erediensganger</i>	593

12.4.1.1	INTJ-Spiritualiteit	593
12.4.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n INTJ-erediensganger	593
12.4.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die INTJ	594
12.4.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n INTJ-erediensganger	594
12.4.1.5	Geestelike slagat vir 'n INTJ-erediensganger	594
12.4.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die INTJ</i>	595
12.4.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die INTJ	595
12.4.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die INTJ-erediensganger	595
12.4.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die INTJ	595
12.4.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die INTJ-erediensganger	596
12.4.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die INTJ-erediensganger</i>	597
12.4.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die INTJ	597
12.4.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die INTJ	597
12.4.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die INTJ-erediensganger	597
12.4.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die INTJ	598
12.5	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ISTP-erediensganger	598
12.5.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ISTP-erediensganger</i>	598
12.5.1.1	ISTP-Spiritualiteit	599
12.5.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n ISTP-erediensganger	599

12.5.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ISTP	599
12.5.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ISTP-erediensganger	600
12.5.1.5	Geestelike slagat vir 'n ISTP-erediensganger	600
12.5.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ISTP</i>	600
12.5.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ISTP	600
12.5.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ISTP-erediensganger	601
12.5.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ISTP	601
12.5.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ISTP-erediensganger	601
12.5.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ISTP-erediensganger</i>	602
12.5.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ISTP	602
12.5.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ISTP	602
12.5.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ISTP-erediensganger	603
12.5.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ISTP	603
12.6	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ISFP-erediensganger	603
12.6.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ISFP-erediensganger</i>	604
12.6.1.1	ISFP-Spiritualiteit	604
12.6.1.2	Natuurlike geestelike vernuwings by 'n ISFP-erediensganger	604
12.6.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ISFP	605
12.6.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ISFP-erediensganger	605
12.1.1.5	Geestelike slagat vir 'n ISFP-erediensganger	606

12.6.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ISFP</i>	606
12.6.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ISFP	606
12.6.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ISFP-erediensganger	606
12.6.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ISFP	607
12.6.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ISFP-erediensganger	607
12.6.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ISFP-erediensganger</i>	608
12.6.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ISFP	608
12.6.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ISFP	608
12.6.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ISFP-erediensganger	608
12.6.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ISFP	609
12.7	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die INFP-erediensganger	609
12.7.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die INFP-erediensganger</i>	609
12.7.1.1	INFP-Spiritualiteit	610
12.7.1.2	Natuurlike geestelike vernuwings by 'n INFP-erediensganger	610
12.7.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die INFP	610
12.7.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n INFP-erediensganger	611
12.7.1.5	Geestelike slagat vir 'n INFP-erediensganger	611
12.7.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die INFP</i>	611
12.7.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die INFP	611

12.7.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die INFP-erediensganger	612
12.7.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die INFP	612
12.7.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die INFP-erediensganger	612
12.7.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die INFP-erediensganger</i>	613
12.7.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die INFP	613
12.7.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die INFP	613
12.7.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die INFP-erediensganger	614
12.7.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die INFP	614
12.8	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die INTP-erediensganger	614
12.8.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die INTP-erediensganger</i>	615
12.8.1.1	INTP-Spiritualiteit	615
12.8.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n INTP-erediensganger	615
12.8.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die INTP	616
12.8.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n INTP-erediensganger	616
12.8.1.5	Geestelike slagat vir 'n INTP-erediensganger	616
12.8.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die INTP</i>	617
12.8.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die INTP	617
12.8.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die INTP-erediensganger	617
12.8.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die INTP	617

12.8.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die INTP-erediensganger	618
12.8.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die INTP-erediensganger</i>	619
12.8.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die INTP	619
12.8.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die INTP	619
12.8.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die INTP-erediensganger	619
12.8.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die INTP	620
12.9	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ESTP-erediensganger	620
12.9.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ESTP-erediensganger</i>	620
12.9.1.1	ESTP-Spiritualiteit	621
12.9.1.2	Natuurlike geestelike vernuwings by 'n ESTP-erediensganger	621
12.9.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ESTP	621
12.9.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ESTP-erediensganger	622
12.9.1.5	Geestelike slagat vir 'n ESTP-erediensganger	622
12.9.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ESTP</i>	622
12.9.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ESTP	622
12.9.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturgie op die ESTP-erediensganger	623
12.9.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ESTP	623
12.9.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ESTP-erediensganger	623

12.9.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ESTP-erediensganger</i>	624
12.91.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ESTP	624
12.9.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ESTP	624
12.9.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ESTP-erediensganger	625
12.9.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ESTP	625
12.10	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ESFP-erediensganger	625
12.10.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ESFP-erediensganger</i>	626
12.10.1.1	ESFP-Spiritualiteit	626
12.10.1.2	Natuurlike geestelike vernuwings by 'n ESFP-erediensganger	626
12.10.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ESFP	627
12.10.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ESFP-erediensganger	627
12.10.1.5	Geestelike slagat vir 'n ESFP-erediensganger	627
12.10.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ESFP</i>	628
12.10.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ESFP	628
12.10.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturgie op die ESFP-erediensganger	628
12.10.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ESFP	628
12.10.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ESFP-erediensganger	629
12.10.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ESFP-erediensganger</i>	629
12.10.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ESFP	629

12.10.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ESFP	630
12.10.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ESFP-erediensganger	630
12.10.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ESFP	630
12.11	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ENFP-erediensganger	631
12.11.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ENFP-erediensganger</i>	631
12.11.1.1	ENFP-Spiritualiteit	631
12.11.1.2	Natuurlike geestelike vernuwings by 'n ENFP-erediensganger	632
12.11.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ENFP	632
12.11.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ENFP-erediensganger	632
12.11.1.5	Geestelike slagat vir 'n ENFP-erediensganger	633
12.11.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ENFP</i>	633
12.11.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ENFP	633
12.11.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturgie op die ENFP-erediensganger	634
12.11.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ENFP	634
12.11.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ENFP-erediensganger	634
12.11.3	<i>Homiletiese-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ENFP-erediensganger</i>	635
12.11.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ENFP	635
12.11.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ENFP	635
12.11.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ENFP-erediensganger	636

12.11.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ENFP	636
12.12	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ENTP-erediensganger	636
12.12.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ENTP-erediensganger</i>	637
12.12.1.1	ENTP-Spiritualiteit	637
12.12.1.2	Natuurlike geestelike vernuwings by 'n ENTP-erediensganger	637
12.12.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ENTP	638
12.12.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ENTP-erediensganger	638
12.12.1.5	Geestelike slagat vir 'n ENTP-erediensganger	639
12.12.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ENTP</i>	639
12.12.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ENTP	639
12.12.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ENTP-erediensganger	639
12.12.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ENTP	640
12.12.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ENTP-erediensganger	640
12.12.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ENTP-erediensganger</i>	641
12.12.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ENTP	641
12.12.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ENTP	641
12.12.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ENTP-erediensganger	642
12.12.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ENTP	642

12.13	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ESTJ-erediensganger	642
12.13.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ESTJ-erediensganger</i>	643
12.13.1.1	ESTJ-Spiritualiteit	643
12.13.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n ESTJ-erediensganger	643
12.13.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ESTJ	644
12.13.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ESTJ-erediensganger	644
12.13.1.5	Geestelike slagat vir 'n ESTJ-erediensganger	645
12.13.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ESTJ</i>	645
12.13.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ESTJ	645
12.13.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ESTJ-erediensganger	645
12.13.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ESTJ	646
12.13.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ESTJ-erediensganger	646
12.13.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ESTJ-erediensganger</i>	647
12.13.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ESTJ	647
12.13.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ESTJ	647
12.13.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ESTJ-erediensganger	647
12.13.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ESTJ	648
12.14	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ESFJ-erediensganger	648

12.14.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ESFJ-erediensganger</i>	648
12.14.1.1	ESFJ-Spiritualiteit	649
12.14.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n ESFJ-erediensganger	649
12.14.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ESFJ	649
12.14.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ESFJ-erediensganger	650
12.14.1.5	Geestelike slagat vir 'n ESFJ-erediensganger	650
12.14.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ESFJ</i>	650
12.14.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ESFJ	650
12.14.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ESFJ-erediensganger	651
12.14.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ESFJ	651
12.14.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ESFJ-erediensganger	652
12.14.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ESFJ-erediensganger</i>	652
12.14.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ESFJ	652
12.14.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ESFJ	652
12.14.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ESFJ-erediensganger	653
12.14.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ESFJ	653
12.15	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ENFJ-erediensganger	653
12.15.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ENFJ-erediensganger</i>	654
12.15.1.1	ENFJ-Spiritualiteit	654

12.15.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n ENFJ-erediensganger	654
12.15.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ENFJ	655
12.15.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ENFJ-erediensganger	655
12.15.1.5	Geestelike slagat vir 'n ENFJ-erediensganger	655
12.15.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ENFJ</i>	656
12.15.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ENFJ	656
12.15.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ENFJ-erediensganger	656
12.15.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ENFJ	657
12.15.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ENFJ-erediensganger	657
12.15.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ENFJ-erediensganger</i>	658
12.15.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ENFJ	658
12.15.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ENFJ	658
12.15.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ENFJ-erediensganger	658
12.15.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ENFJ	659
12.16	Hermeneutiese-, liturgiese- en homiletiese eise ten opsigte van die ENTJ-erediensganger	659
12.16.1	<i>Hermeneutiese eise ten opsigte van die ENTJ-erediensganger</i>	659
12.16.1.1	ENTJ-Spiritualiteit	660
12.16.1.2	Natuurlike geestelike vernuwing by 'n ENTJ-erediensganger	660

12.16.1.3	Ekklesiologiese posisionering van die ENTJ	660
12.16.1.4	Geestelike struikelblokke vir 'n ENTJ-erediensganger	661
12.16.1.5	Geestelike slagat vir 'n ENTJ-erediensganger	661
12.16.2	<i>Liturgiese eise ten opsigte van die ENTJ</i>	661
12.16.2.1	Algemene liturgiese eise ten opsigte van die ENTJ	661
12.16.2.2	Teologies-antropologiese perspektief van die liturg op die ENTJ-erediensganger	662
12.16.2.3	Liturgiese kodering ten opsigte van die ENTJ	662
12.16.2.4	Liturgiese ondersteuning en balansering van die ENTJ-erediensganger	663
12.16.3	<i>Homileties-kommunikatiewe eise ten opsigte van die ENTJ-erediensganger</i>	663
12.16.3.1	Algemene homiletiese eise ten opsigte van die ENTJ	663
12.16.3.2	Homileties-stillistiese onderskeidings ten opsigte van die ENTJ	663
12.16.3.3	Homiletiese kommunikasievereistes ten opsigte van die ENTJ-erediensganger	664
12.16.3.4	Gepaste en doelmatige prediking ten opsigte van die ENTJ	664

	AFDELING 4	665
	HOOFSTUK 13 SAMEVATTING	666
13.1	Afdeling 1	666
13.2	Afdeling 2	667
13.3	Afdeling 3	671
13.4	Afdeling 4	673
	BIBLIOGRAFIE	674